

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра Прикладної математики та інформаційних технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Деканка факультету
математики та інформатики

(Мартинюк О.В.)
“25” червня 2025 року

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

Інтелектуальна власність в ІТ-галузі

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма

Технології програмування та комп'ютерне моделювання

(назва програми)

Спеціальність 113 – Прикладна математика

(вказати: код, назва)

Галузь знань 11–Математика та статистика

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет математики та інформатики

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни “ Інтелектуальна власність в ІТ-галузі” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Технології програмування та комп'ютерне моделювання».

Розробники: Шепетюк Богдан Дмитрович, доцент, канд. техн. наук, доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП М. Філіпчук Микола Філіпчук
Затверджено на засіданні кафедри прикладної математики та інформаційних технологій
Протокол № 13 від “24” червня 2025 року

Завідувач кафедри Ярослав БІГУН

Схвалено методичною радою факультету математики та інформатики
Протокол № 12 від “25” червня 2025 року

Голова методичної ради
факультету математики та інформатики Віра СІКОРА

Затверджено Вченою радою факультету математики та інформатики
Протокол № 13 від “25” червня 2025 року

Голова Вченої ради
факультету математики та інформатики Ольга МАРТИНЮК

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є підготувати підготувати майбутніх спеціалістів до ефективного використання сучасних інформаційних технологій в процесі розв'язування фахових завдань, забезпечити студентів необхідними теоретичними знаннями і практичними навиками з основ теорії інтелектуальної власності і набуття навичок практичного їх застосування та навички роботи.

Завдання курсу: в результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** теоретичні основи інтелектуальної власності;

правила міжнародно-правовою охорони інтелектуальної власності;

основні поняття та розвиток авторського та суміжного права;

основні методи патентування винаходу в Україні та іноземних країнах;

вміти: застосовувати методи правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту;

товарів і послуг, керуватися законодавством в галузі захисту прав на комп'ютерні програми;

обгрунтовувати авторські права на комп'ютерні програми та способами розпорядження правами інтелектуальної власності;

надавати практичні рекомендації щодо правомірного придбання комп'ютерних програм та візуальних ознак контрафактності примірників комп'ютерних програм «широкого вжитку» провідних комп'ютерних компаній світу.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студент має набути таких **компетентностей:**

загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вміння застосовувати знання у практичній діяльності;

ЗКЗ – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

фахові компетентності:

ФК6 – Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи;

ФК9– Здатність розв'язувати задачі в конфліктних ситуаціях, будувати моделі вибору та прийняття рішень в конфліктно-керованих процесах;

програмні результати навчання:

ПРН1– Логічно, послідовно й точно формулювати свої думки та подавати інформацію у професійному спілкуванні, розробляти документи та презентації, що

поєднують інформацію у вигляді графіки, тексту, звуку, відео;

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Загальна інформація Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	1	3	90	14		14		62		Залік

3.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі											
		л	п	лаб	інд	с.р.							
1	2	3	4	5	6	7							
Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль для розвитку економіки	15	2	2			11							
Тема 2. Авторське право та суміжні права	10	2	2			6							
Тема 3. Патентне право	10	2	2			6							
Тема 4. Правова охорона «ноу-хау»	10	2	1			7							
Разом за змістовим модулем 1	45	8	7			30							
Тема 5. Правова охорона програмного	10	2	2			6							

забезпечення в Україні												
Тема 6. Порушення авторських прав на комп'ютерні програми та засоби їх захисту	10	2	2			6						
Тема 7. Знак «копірайт» і межі його прояву	10	1	2			7						
Тема 8. Основи фінансово-економічної безпеки у сфері інтелектуальної власності в Україні	15	1	1			13						
Разом за змістовим модулем 2	45	6	7			32						
Усього годин	90	14	4			62						

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

3.3. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності	2
2	Оформлення матеріалів заявки на винахід або корисну модель	2
3	Основні критерії оцінювання програмного забезпечення	2
4	Укладання ліцензійного договору	2
5	Правомірне придбання комп'ютерних програм	2
6	Контрафактність примірників комп'ютерних програм «широкого вжитку»	2
7	Ознаки ліцензійності програмних продуктів компанії «Майкрософт»	1
8	Засоби захисту комп'ютерних програм основних світових компанії від підробки	1
	Разом	14

3.4. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені навчальним планом

3.5. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

Самостійна робота студентів (СРС) складається з роботи з літературою (доповнення конспектів лекцій, написання рефератів) та на ПК. Студент повинен написати реферат або виконати індивідуальне завдання за погодженням із викладачем. Тематики для самостійної роботи студентів та їх обсяг визначаються даною робочою програмою.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного та підсумкового контролю. Оцінювання здійснюється за програмним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння якого перевіряється пропонуваними видами контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних занять і перевірки самостійної роботи студентів, а також під час читання лекцій. Модульний контроль здійснюється за результатами виконаних модульних контрольних робіт та перевірки лабораторних робіт і проектів. Завданнями поточного та модульного контролю є перевірка рівня розуміння та засвоєння лекційного матеріалу, набуття практичних навичок і досвіду виконання індивідуальних і комплексних задач. Максимальна оцінка кожного з індивідуальних завдань складає 10 балів і не більше одного завдання для студента.

Завданням підсумкового контролю (екзамену) є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності успішно розв'язувати поставлені практичні задачі та комплексно використовувати отримані знання.

Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи впродовж навчального семестру оцінюються в ході поточного та модульного контролю на інтервалі оцінок від 0 до 60 балів, а результати підсумкового контролю (заліку) оцінюються максимум у 40 балів.

Загальна **підсумкова оцінка** з навчальної дисципліни виставляється за загальною сумою балів поточного та модульного контролю (**порогове значення 60**) і підсумкового контролю (заліку), (**порогове значення 40**).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзаме н	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	15	8	7		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- поточні опитування
- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- перевірка виконання домашніх завдань;
- оцінки за усні поточні опитування;
- перевірка письмових модульних контрольних робіт;
- перевірка виконаних лабораторних робіт і проектів;
- перевірка виконаних індивідуальних завдань;

Формою підсумкового контролю є екзамен із обговоренням й аналізом зі студентами виконаних завдань.

7. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач зобов'язаний своєчасно та якісно виконувати всі отримані завдання; за необхідності, з метою з'ясування всіх незрозумілих під час самостійної та індивідуальної роботи питань, відвідувати консультації викладача. Також студенти зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Етичного кодексу ЧНУ».

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha>

Політика дотримання академічної доброчесності (відповідно до Закону України «Про освіту») полягає у тому, що викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>

Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проходження тестування є підставою для дострокового припинення його складання та виставлення негативної оцінки.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1 Базова(основна)

1. Харитоновна О.І., Право інтелектуальної власності: підручник. К.: Юрінком інтер, 2020. – 540 с.
2. Кулініч О.О. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи. К.: Ліра-К, 2019. – 276 с.
3. Кадетова О. В. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом в системі джерел права інтелектуальної власності: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2019. 344 с.
4. Іван Дахно, Віра Алієва-Барановська. Право інтелектуальної власності. К.: Центр учбової літератури, 2015. – 550 с.
5. Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 208 с.

8.2 Допоміжна

1. [Кулініч О.О., Романадзе Л.Д., Цибульов П.М.](#) Інтелектуальна власність підручник. К.: Гельветика, 2019.– 424 с.
2. [Використання об'єктів інтелектуальної власності в рекламі: навч.посбник / Биркович Т.І., Боднар С.І., Шишка Р.Б. та ін. К.: Ліра– К, 2016. – 520 с.](#)

8.3 Інформаційні ресурси

1. Онлайн-лекції – Інтелектуальне право в ІТ-галузі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
Модуль 1 <https://www.youtube.com/watch?v=9XnQ5oO4nps&t=1164s>
Модуль 2-1 <https://www.youtube.com/watch?v=YliFrHjLFzY&t=217s>
Модуль 2-2 <https://www.youtube.com/watch?v=eEQ9rdfcwfo&t=125s>
Модуль 3-1 <https://www.youtube.com/watch?v=IxczDL9onWE&t=6935s>
Модуль 3-2 <https://www.youtube.com/watch?v=HS3vNAbo3SQ&t=7033s>
Модуль 4-1 <https://www.youtube.com/watch?v=dESY1ze-1hY&t=5194s>
Модуль 4-2 <https://www.youtube.com/watch?v=g8AssbjJekM&t=3372s>
Модуль -5-1 <https://www.youtube.com/watch?v=pEbMsV2bR5M&t=2s>
Модуль -5-2 https://www.youtube.com/watch?v=HnJQ_MnM6Do&t=1s
Модуль -6-1 <https://www.youtube.com/watch?v=dyjnf88O-e0&t=2s>
Модуль -6-2 <https://www.youtube.com/watch?v=uH-vZwe6Ek0&t=1s>
2. Офіційний веб-портал Міністерста економіки України (Інтелектуальна власність) – Режим доступу:

<https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=ukUA&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti>

3. Газета "Юридична газета online". Захист ІВ / авторське право. Електронні пошукові ресурси державної ІР-системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo> .
4. Журнал "Інформаційні технології. Аналітичні матеріали" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://it.ridne.net>.